

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: delfland.knnv.nl
X: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuur Vereniging

03 maart 2024

Uitgewerkt door Willemein, coördinator Team Insecten Natuurlijk Delfland

foto's Henk Soepenbergh met toestemming gebruikt

Foto Ruut Aussems met toestemming gebruikt.

Overige foto's van Willemein

Nederlandse naam: Meeldauwlieveheersbeestje

De naam kan gesplitst worden in 2 delen. Meeldauw wijst op wat deze kever eet.

Lieveheersbeestje verwijst naar de groep kevers waar deze onder valt.

De naam lieveheersbeestje is een herinnering aan de tijd dat de Germanen in

Europa gekerstend werden. De bestaande Germaanse naam voor het kevertje, *Freyafugle*, vogel van de godin Freya, werd verchristelijkt tot onzelievevrouwebeestje of

(onze)lieveheersbeestje. De vrouwelijke vorm leeft voort in het Duits (*Marienkäfer*)

en Engels (*ladybird*, in Amerika *ladybug*); de mannelijke in het Nederlands en Frans (*bête à bon*

Dieu, al is *coccinelle* gebruikelijker). De Franse naam is in het lers verbasterd tot *bóin Dé*, wat

wordt begrepen als *Gods koetje*. Ook de Russische benaming, *божья коровка* (*bozji korovki*),

betekent letterlijk *Gods koe*. In het Grieks wordt gesproken over de *πασχαλίτσα* (*paschalítsa*),

vernoemd naar Pasen.

Latijnse naam: *Halyzia sedecimguttata* (Linnaeus, 1758)

Orde, familie: Coleoptera (kevers) Coccinellidae (lieveheersbeestjes)

Verspreiding over de aarde: Algemeen en inheems in grote delen van Europa.

Algemeen in heel Nederland

Biotoop – Een soort van loofbomen, onder andere veel op esdoorn, plataan, eik, iep en es, en te vinden in loofbomen in bossen, parken en tuinen op open plekken.

Voedsel: Zowel de volwassen kever als de larven leven van de cleistocia van meeldauw.

Meeldauw is een bepaalde groep schimmels waartoe o.a. *Phyllactinia guttata* behoort.

Omdat de volwassen kever kan vliegen kan hij ook de meeldauw overbrengen van de ene op de andere plant.

Volgens de site woodlandtrust voedt de kever zich soms ook met blad en een kleine bladluis.

Ei: In het voorjaar worden de eitjes gelegd. Het vrouwtje legt maximaal 40 eieren. De eieren zijn doorzichtig, witachtig van kleur. Op waarneming vond ik 1 foto van de eieren en de daaruit gekropen larven.

<https://waarneming.nl/observation/105484529/>

Larve: De larven eten meeldauw/schimmels die bladeren aantasten. De larven zijn gebroken wit met 2 gele banen over de rug en zwarte stippen. Hun poten lijken doorzichtig. Ze lijken wat op citroenlieveheersbeestje-larven, maar die zijn geel met zwarte stippen. De larven vervellen diverse keren voor zij verpoppen.

foto larve door Henk Soepenber

foto opgekrulde larve en pop door Henk Soepenber

Popstadium: De pop is donker van kleur met aan weerszijde van de flanken 2 gele vlekken.

foto pop van Ruut Aussems (er zit een beestje, mogelijk een larve van een wants, tegen/onder de flank.)

Imago(volwassen stadium):

Meeldauwlieveheersbeestjes zijn actief in het voorjaar en de zomer, maar worden vooral in het winterhalfjaar door hun opvallende kleur veel gezien.

Het kevertje van 5 a 7 mm groot ziet er als volgt uit:

Halsschild en dekschild grotendeels (bleek)oranje met op elk dekschild acht ronde of ovale lichte vlekken. De dekschilden lopen aan de zijkanten breed uit en zijn aan de randen doorzichtig. De dekschilden hebben een lichtgekleurde midden naad, waardoor het dekschild open lijkt te staan.

Onder de dekschilden zitten vliesvleugels waarmee de kever kan vliegen.

Het halsschild heeft een brede doorzichtige rand, waar doorheen de ogen zichtbaar zijn. Het halsschild is geelachtig omrand met 8 geelachtige vlekken met onregelmatige en vaak hoekige vorm.

De twee oranje-bruine voelsprietten zijn wat langer dan bij andere soorten.

De onderkant is oranje. (Engelstaligen noemen deze kever: oranje lieveheersbeestje.)

De volwassen kevers zijn het gehele jaar door te vinden.

Ze zijn nachtactief en worden aangetrokken door licht.

Verwarring met andere soorten -

Dit kevertje kan verward worden met het tienvleklieveheersbeestje, het zeer zeldzame

twaaflvekleveheersbeestje, het roomvlekleveheersbeestje en lichte vormen van het tienstippelig lieveheersbeestje.

Tip: tel de stippen op de dekschilden, let op de doorzichtige rand van de dekschilden, de lichte rand langs de dekschilden waar zij elkaar raken en let op het geel op het halsschild. Het is sowieso belangrijk om de gezichtjes van lieveheersbeestjes te fotograferen, de kleur van het gezichtje zegt iets over het soort.

Voortplanting: In het voorjaar vindt de voortplanting plaats.

Overwinteren: De volwassen overwinteraars worden opvallend veel gevonden in de winterperiode achter en tussen schors van bomen. Maar ze overwinteren ook in de strooisel laag en in groen blijvende planten.

Een overwinterend lieveheersbeestje in een wilg. (er zit een deuk in het linkerdekschild)

Vijanden: vogels

Wettelijke bescherming: In België zijn alle inheemse lieveheersbeestjes bij Koninklijk Besluit sinds september 1980 beschermd. In mei 2009 werd de bescherming in Vlaanderen bevestigd via het Soortenbesluit. Dit betekent dat het verboden is om ze te doden, te vangen, te verstoren, hun eitjes te verzamelen, beschadigen of vernietigen. Een rode lijst voor Vlaanderen is in voorbereiding.

In Nederland was er in 2006 (nog) geen wettelijke bescherming voor lieveheersbeestjes.

Mijn ervaring: Ondanks dat de kever vrij algemeen is, zie ik ze zelden. Ik heb er nog geen eieren of larven van gevonden en nog maar 2x de kever op de gevoelige plaat vastgelegd.

Gebruikte bronnen:

Boeken: Veldgids kevers van Europa door Vincent Albouy/Denis Richard
Websites: Naturetoday.com, waarneming.nl, wikipedia, bladmineerders.nl, nederlandsesoorten.nl en woodlandtrust.org.uk.